

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Väike-Maarja Vallavolikogu
määrus
algtekst-terviktekst
24.06.2022
04.06.2023
RT IV, 21.06.2022, 10

Sotsiaalhoolekandelse abi andmise kord

Vastu võetud 16.06.2022 nr 6

Määrus kehtestatakse sotsiaalhoolekande seaduse § 14 lõigete 1 ja 2 ning kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 5 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimisala

(1) Sotsiaalhoolekandelse abi andmise kord (edaspidi kord) reguleerib Väike-Maarja vallas osutatavate sotsiaalteenuste ja makstavate sotsiaaltoetuste taotlemist ja määramist.

(2) Määrust kohaldatakse kooskõlas sotsiaalseadustiku üldosa seaduse ja sotsiaalhoolekande seadusega ning vajadusel koos teiste sotsiaalkaitse korraldust ja sotsiaalkaitse tagamist reguleerivate õigusaktidega. Nimetatud õigusaktides kohalikule omavalitsusele pandud ülesandeid täidab vallavalitsus välja arvatud juhul, kui õigusaktides on selleks määratud muu organ.

§ 2. Sotsiaalhoolekandelsele abile õigust omavad isikud

Sotsiaalhoolekandelist abi on õigus taotleda üldjuhul isikul, kelle rahvastikuregistris registreeritud elukoht on abi taotlemise ajal Väike-Maarja vald.

§ 3. Sotsiaalhoolekandelse abi liigid

(1) Väike-Maarja vald (edaspidi vald) korraldab järgmisi sotsiaalteenuseid:

- 1) koduteenus;
- 2) väljaspool isiku kodu osutatav üldhooldusteenus;
- 3) tugiisikuteenus;
- 4) isikliku abistaja teenus;
- 5) eluruumi tagamise teenus;
- 6) sotsiaaltransporditeenus;
- 7) täisealise isiku hooldus;
- 8) varjupaigateenus;
- 9) turvakoduteenus;
- 10) võlanõustamisteenus;
- 11) lapsehoiuteenus;
- 12) asendushooldusteenus;
- 13) järelhooldusteenus.
- 14) igapäevaelu toetamise teenus

(2) Vald maksab järgmisi sissetulekust sõltuvaid toetusi:

- 1) toimetulekutoetus;
- 2) koolitoetus ja õpilaskodu kohatasu toetus;
- 3) küttoetus;
- 4) lasteaia osalustasu ja toidukulude toetus;
- 5) ühekordne toetus.

(3) Vald maksab järgmisi sissetulekust mittesõltuvaid toetusi:

- 1) sünnitoetus;
- 2) esmakordselt esimesse klassi mineva lapse toetus;
- 3) juubelitoetus;
- 4) jõulutoetus;

- 5) matusetootetus;
- 6) hooldajatoetus;
- 7) vältimatu sotsiaalabi.

2. peatükk

Abi andmise korraldus

§ 4. Sotsiaalhoolekandeline abi taotlemine

(1) Sotsiaalhoolekandeline abi saamiseks esitab abi vajav isik vallavalitsuse sotsiaalosakonnale avalduse. Avalduse näidisvorm kinnitatakse vallavalitsuse korraldusega. Sotsiaalhoolekandelist abi võib taotleda seda vajava isiku kasuks eestkostja, hooldaja, sotsiaaltöötaja või muu õigustatud isik.

(2) Sissetulekust sõltuva sotsiaaltoetuse taotlemisel ja juhul, kui isik ei ole võimeline sotsiaalteenuste eest täies ulatuses ise tasuma, tuleb vajadusel avaldusele lisada taotleja sissetulekut ja varalist seisu tõendavad dokumendid.

(3) Taotlust menetleval ametnikul on vajaduse korral õigus ja kohustus nõuda lisadokumente või muid täiendavaid andmeid, kontrollida esitatud andmete õigsust ning teha päringuid andmeregistritesse.

(4) Juhul, kui isik jätab esitamata nõutud andmed või dokumendid või avalduses on muid puudusi, määrab avaldust läbivaatav ametnik avalduse esitajale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks, selgitades, et tähtjaks puuduste kõrvaldamata jätmisel võidakse jätta avaldus läbi vaatamata.

§ 5. Abivajaduse väljaselgitamine

(1) Sotsiaalhoolekandeline abi andmisel lähtutakse esmajärjekorras isiku vajadusest. Isiku pöördumisel või abivajadusest teadasaamisel hindab sotsiaalosakonna ametnik isiku abivajadust ning selgitab välja isikule sobiva parima asjakohase abi.

(2) Vajadusel külastab sotsiaaltöötaja abi vajavat isikut tema kodus või viibimiskohas toimetulekuvõime ja abi- või hooldusvajaduse täiendavaks hindamiseks ning sobivaima teenuse väljaselgitamiseks.

(3) Abivajaduse väljaselgitamiseks kasutatakse abivajaduse hindamise instrumenti ja/või juhtumiplaani. Nendest dokumentidest peab selguma teenuse vajadus ja põhjendus. Abivajaduse määra muutumisel või uute asjaolude ilmnemisel, tuleb teenuse osutamise ajal viia läbi korduvhindamine.

(4) Abivajadusele vastava teenuse väljaselgitamiseks ja võimaldamiseks tehakse isiku nõusolekul koostööd perearsti või teiste spetsialistide ja ametiasutustega.

§ 6. Sotsiaalhoolekandeline abi määramine

(1) Sotsiaalhoolekandeline abi taotlejate avaldused koos lisadokumentidega vaadatakse läbi vallavanema poolt moodustatud toetuste määramise komisjonis.

(2) Sotsiaalhoolekandeline abi määramine otsustatakse kümne tööpäeva jooksul nõuetekohase avalduse esitamisest.

(3) Sotsiaalhoolekandeline abi määramise või määramisest keeldumise otsustab üldjuhul vallavalitsus haldusaktiga toetuste määramise komisjoni või sotsiaalosakonna ametniku ettepaneku alusel.

(4) Toimetulekutoetuse ja sissetulekust mittesõltuva toetuse ning sotsiaaltransporditeenuse, võlanõustamisteenuse ja koduteenuse määramise otsustab sotsiaalosakonna ametnik.

(5) Sotsiaalosakonna juhatajal on õigus otsustada vallavalitsuse poolt kinnitatud ülemmäära ulatuses toetuste väljamaksmist või toetuse asendamist toidutalongiga ilma toetuste määramise komisjoni ja vallavalitsust otsustusprotsessi kaasamata.

(6) Sotsiaalteenuse määramisel märgitakse haldusaktis millist teenust isikul on õigus saada, põhjendus teenuse valiku osas, mis perioodil isik teenust saab, kes isikule teenust osutab, mida peab isik teenuse saamiseks tegema, kas ja kui suures mahus osaleb vald teenuse eest tasumisel ja hinnang isiku ja tema seadusjärgsete ülalpidajate osaluse suuruse kohta teenuse eest tasumisel.

(7) Sotsiaalhoolekandeline abi määramisel või määramisest keeldumisel märgitakse haldusaktis vähemalt:

- 1) isiku taotluse kokkuvõte (asjaolud);
- 2) abi andmisest keeldumise põhjendus;
- 3) muud seaduses sätestatud andmed.

(8) Sotsiaalhoolekandeline abi määramise või määramisest keeldumise haldusakt tehakse vastavalt avalduses märgitud valikule isikule teatavaks:

- 1) taotluses märgitud e-posti aadressil;
- 2) elektrooniliselt isiku tuvastamist võimaldava infosüsteemi kaudu;
- 3) ametiasutuses;
- 4) posti teel lihtkirjaga taotluses märgitud aadressil või
- 5) muul seaduses sätestatud viisil.

§ 7. Sotsiaalteenuse eest tasumine

(1) Sotsiaalteenuse eest võib teenuse saajalt võtta tasu. Isikult võetava tasu suurus oleneb sotsiaalteenuse mahust, teenuse maksumusest ning teenust saava isiku ja tema perekonna majanduslikust olukorrast.

(2) Valla poolt osutatavate tasuliste sotsiaalteenuste maksumuse kehtestab vallavalitsus määrusega.

(3) Juhul, kui isik ei ole võimeline sotsiaalteenuste eest täies ulatuses ise tasuma, tuleb vajadusel selgitada välja, millised on teenust vajava isiku sissetulekud, väljaminekud, kohustused, vallas- ja kinnisvara olemasolu, kas selle realiseerimine on võimalik ja otstarbekas ning kas isikul on elatise saamise võimalusi, et tasuda teenuse eest. Isikule tutvustatakse teenuse maksumust ja selle eest tasumise korda.

(4) Kui isik ei ole kohtu kaudu elatist nõudnud, hinnatakse, mil määral on seadusjärgsed ülalpidajad võimelised andma elatist, et isik saaks teenuse eest tasuda. Kui seadusjärgsed ülalpidajad keelduvad isikule põhjendamatult elatist maksmast ja vallavalitsus teeb seda ise, on vallavalitsusel õigus nõuda seadusjärgsetelt ülalpidajatelt käsundita asjaajamise korras tehtud kulutuste katmist.

(5) Vallavalitsusel on õigus kaalutusotsusega vabastada isik täielikult või osaliselt teenuse eest tasumisest, arvestades teenust saava isiku majanduslikku olukorda, seadusjärgsete ülalpidajate olemasolu ja nende majanduslikku olukorda, teenuse kasutamise põhjust ning muid juhtumiga seotud asjaolusid.

§ 8. Sotsiaaltoetuse maksmine

(1) Toetus kantakse vallavalitsuse korralduse alusel taotleja arvelduskontole või makstakse välja sularahas. Toetus makstakse välja kolmekümne kalendripäeva jooksul toetuse määramise otsuse tegemisest arvates.

(2) Põhjendatud juhtudel võib toetuse summa välja maksta teenust osutavale asutusele või taotleja poolt määratud isikule.

(3) Kui on põhjendatud kahtlus isiku poolt toetuse mittesihipärasest kasutamises võib toetuse välja maksta sotsiaaltöötajale, eestkostjale, hooldajale või muule isikule, kes kasutab saadud vahendeid toetuse taotleja huvides.

(4) Vallavalitsusel on õigus määratud toetus tagasi nõuda, kui toetuse andmise aluseks olid taotleja poolt esitatud valeandmed. Juhul, kui isik ei tagasta tagasinõutavat toetust ettekirjutuses sätestatud tähtaja jooksul, on vallavalitsusel õigus anda ettekirjutus sundtäitmiseks täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

(5) Sotsiaaltoetuse määrad kehtestab vallavalitsus määrusega.

§ 9. Sotsiaaltoetuse määramisest keeldumine

(1) Sotsiaaltoetuse määramisest võib keelduda, kui:

- 1) avalduses on esitatud ebaõigeid andmeid või on andmeid varjatud;
- 2) avaldaja ei võimalda avalduses nimetatud asjaolusid kontrollida;
- 3) avaldaja ei esita sotsiaalosakonna ametniku poolt küsitud täiendavaid dokumente;
- 4) avaldaja ja tema perekonna kasutuses või omandis olevad vallas- ja kinnisasjad tagavad temale toimetulekuks piisavad elatusvahendid;
- 5) töövõimeline 18-aastane kuni vanaduspensioniealine isik ei osale töötukassa poolt pakutavatel teenustel;
- 6) isikul on õigus saada elatist, kuid isik keeldub elatise saamise kohta dokumenti esitamast või elatist sisse nõudmast;
- 7) avaldaja või tema perekonnaliikmete sissetulekud on toimetulekuks piisavad;
- 8) avaldaja on eelnevalt määratud toetust kasutanud mittesihipäraselt;
- 9) avaldajat on võimalik toetada muul viisil.

(2) Sotsiaaltoetuse määramisest võib keelduda ka muudel põhjustel kaalutusotsusega.

3. peatükk

Sissetulekust sõltuv sotsiaaltoetus

§ 10. Mõisted

Käesolevas peatükis kasutatakse mõisteid alljärgnevas tähenduses:

- 1) madala sissetulekuga pere – pere, kelle netosissetulek ühe pereliikme kohta jääb alla riiklikult kehtestatud täisealise isiku toimetulekupiiri kahekordse määra;
- 2) madala sissetulekuga isik – üksi elav isik, kelle netosissetulek ühe pereliikme kohta jääb alla riiklikult kehtestatud täisealise isiku toimetulekupiiri kahe ja poolekordse määra.

§ 11. Toimetulekutoetus

Toimetulekutoetust määratakse ja makstakse sotsiaalhoolekande seadusega kehtestatud ulatuses, tingimustel ja korras. Toimetulekutoetuse määramisel arvesse võetavad eluasemekulude piirmäärad kehtestab vallavolikogu määrusega.

§ 12. Koolitoetus ja õpilaskodu kohatasu toetus

- (1) Koolitoetust makstakse madala sissetulekuga perele laste kooliriiete ja koolitarvete ostmiseks.
- (2) Õpilaskodu kohatasu toetust makstakse vanemliku hoolitsuseta õpilaste õpilaskodu koha eest.

§ 13. Küttoetus

Toetust makstakse autonoomset küttesüsteemi kasutavale madala sissetulekuga isikule või perele üks kord aastas küttematerjali (küttepuud, brikett, kivisüsi jms) ostmiseks.

§ 14. Lasteaia osalustasu ja toidukulude toetus

- (1) Toetust makstakse madala sissetulekuga perele lasteaia osalustasu ja toidukulude katmiseks.
- (2) Lapsehoolduspuhkusel oleva lapsevanema alla kolme aastase lapse lasteaia toiduraha ja kohatasu kulusid ei kaeta üldjuhul valla eelarvest. Alla kolmeaastase lapse lasteaia toiduraha ja kohatasu kulusid kaetakse valla eelarvest, kui lapse kodune olukord ei soodusta lapse arengut.
- (3) Avaldus toetuse saamiseks esitatakse kaks korda aastas, hiljemalt 20. septembriks ja 20. jaanuariks.
- (4) Perekonna sissetulekute olulisel vähendamisel võib taotleja erandkorras esitada avalduse lõikes 3 sätestatud erineval ajal.

§ 15. Ühekordne toetus

Toetust on võimalik taotleda põhjendatud kulutuste hüvitamiseks järgmistel juhtudel:

- 1) retseptiravimite ostmiseks tehtud kulutuste osaliseks kompenseerimiseks, kuid mitte sagedamini kui üks kord kvartalis;
- 2) prillide ostu osaliseks kompenseerimiseks;
- 3) madala sissetulekuga ja paljulapseliste perede lastele lastelaagris osalemiseks;
- 4) muude erakorraliste põhjendatud kulutuste hüvitamiseks.

4. peatükk Sissetulekust mittesõltuv toetus

§ 16. Sünnitoetus

- (1) Sünnitoetus määratakse lapse vanemale, kui laps on rahvastikuregistri andmetel Väike-Maarja valla elanik sünni registreerimisest alates ja elab toetuse taotlejaga samal aadressil.
- (2) Toetus makstakse välja kahes osas alljärgnevalt:
  - 1) esimene osa – 50% sünnitoetuse määrast makstakse vanemale pärast lapse sünni registreerimist;
  - 2) teine osa – 50% sünnitoetuse määrast makstakse lapse aastaseks saamisel (lapse teisel eluaastal) eeldusel, et lapse vanem ja laps elavad rahvastikuregistri andmetel Väike-Maarja vallas.

§ 17. Esmakordselt esimesse klassi mineva lapse toetus

- (1) Toetust makstakse kõigile Väike-Maarja vallas asuvate koolide esmakordselt esimesse klassi õppima asuvatele lastele, olenemata elukohast.
- (2) Toetust makstakse Väike-Maarja valla erivajadustega lastele esmakordselt esimesse klassi õppima asumisel olenemata kooli asukohast.

(3) Toetus määratakse vallavalitsuse korraldusega koolide poolt esitatud esimesse klassi registreeritud õpilaste nimekirjade alusel ja kantakse lapsevanema arvelduskontole.

§ 18. Juubelitoetus

- (1) Toetust makstakse isikule tema 80., 85., 90. ja iga järgmise sünnipäeva puhul.
- (2) Toetust makstakse isikule sünnikuupäeval kehtinud toetuse määras.

§ 19. Jõulutoetus

Jõulutoetus on rahaline või esemeline toetus, mille saamise õigus on:

- 1) eelkooliealistel lastel;
- 2) põhikooli ja gümnaasiumi õpilastel;
- 3) paljulapselistel peredel ja puuetega laste peredel.

§ 20. Matusetoetus

- (1) Toetust makstakse isiku surma korral, kelle viimaseks elukohaks rahvastikuregistris oli Väike-Maarja vald.
- (2) Matusetoetus makstakse isiku surma kuupäeval kehtinud määras.

§ 21. Hooldajatoetus

- (1) Hooldajatoetust makstakse raske ja sügava puudega isiku hooldajale või isikule, kes hooldab raske või sügava puudega last.
- (2) Toetust makstakse igakuiselt hiljemalt kuu viimasel kuupäeval hooldaja arvelduskontole.
- (3) Toetust makstakse alates hooldajaks määramisele järgnevast kalendrikuust kuni hoolduse seadmise lõppemiseni, puudega lapse puhul alates taotluse esitamisele järgnevast kalendrikuust kuni puude raskusastme lõpptähtajani. Kui toetuse saamise õigus lõpeb kuu keskel, makstakse toetus selle kuu eest välja täies ulatuses.
- (4) Sügava puudega täisealise isiku hooldajale makstakse toetust 100% ning raske puudega täisealise isiku hooldajale 75% hooldajatoetuse määrast.
- (5) Raske ja sügava puudega lapse vanemale, võõrasvanemale või perekonnas hooldajale, kes ei saa töötada puudega lapse kasvatamise tõttu, makstakse toetust 100% puuetega inimeste hooldajatoetuse määrast.
- (6) Hooldajatoetuse maksmine lõpetatakse maksmise lõpetamist tingivate asjaolude tekkimise kuule järgnevast kuust.
- (7) Hooldajatoetust ei määrata, kui:
  - 1) toetuse taotlejale on määratud raske või sügav puue;
  - 2) raske või sügava puudega lapse hooldaja töötab.
- (8) Seadusjärgsele ülalpidajale võib erandkorras määrata hooldajatoetuse, kui hooldatava toimetulek igapäevatoimingutega on raskelt häiritud.

§ 22. Vältimatu sotsiaalabi

- (1) Vältimatut sotsiaalabi antakse isikule, kes on sattunud sotsiaalselt abitusse olukorda elatusvahendite kaotuse või puudumise tõttu. Vältimatu sotsiaalabi tagab vähemalt toidu, hädavajalikud riided, ajutise majutuse, sotsiaalnõustamise ja -transpordi.
- (2) Vältimatut sotsiaalabi osutatakse isikule seni, kuni ta ei ole enam elatusvahendite kaotuse või puudumise tõttu sotsiaalselt abitus olukorras.
- (3) Vältimatu sotsiaalabi andmine lõpetatakse, kui isiku toimetulek on tagatud muude toetuste ja teenustega, mis ei ole käsitletav vältimatu sotsiaalabina.

5. peatükk

Sotsiaalteenused

§ 23. Koduteenus

(1) Koduteenus on sotsiaalteenus, mille eesmärk on täisealise isiku iseseisva ja turvalise toimetuleku tagamine kodustes tingimustes, säilitades ja parandades tema elukvaliteeti.

(2) Koduteenuse osutamisel abistatakse isikut toimingutes, mida isik tervises seisundist, tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevatel põhjustel ei suuda sooritada kõrvalabi, kuid mis on vajalikud kodustes tingimustes elamiseks.

(3) Koduteenuse osutamisel abistatakse isikut:

- 1) toiduainete ja majapidamistarvetega varustamisel;
- 2) toiduvalmistamisel;
- 3) kodustes töödes, sh küttematerjali ja vee tuppä toomisel ning kütmisel;
- 4) eluruumi koristamisel;
- 5) enesehooldusel, pesu pesemisel ja riiete korrastamisel;
- 6) tervishoiuteenuste korraldamisel ning ravimite ja abivahenditega varustamisel;
- 7) asjaajamisel ja dokumentide vormistamisel;
- 8) muudes tegevustes, mis soodustavad isiku iseseisvat toimetulekut.

(4) Kõrvalabi vajaduse määra hinnatakse ja täpsustatakse iga isiku puhul eraldi. Teenuse osutamise perioodil kõrvalabi vajaduse määra muutumisel isiku tegevusvõime või elukeskkonna tõttu tuleb läbi viia korduv hindamine.

(5) Vallavalitsus koostab koostöös teenust saava isiku ja teenuseosutajaga teenuse osutamise haldusakti või halduslepingu, määrates selles muu hulgas kindlaks kõrvalabi vajaduse määrast tulenevad toimingud, mis tagavad isiku iseseisva toimetuleku kodustes tingimustes. Teenust ei tohi vahetult osutada isik, kelle karistatus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada teenust saama õigustatud isiku elu, tervise ja vara.

§ 24. Väljaspool isiku kodu osutatav üldhooldusteenus

(1) Väljaspool isiku kodu osutatav üldhooldusteenus (edaspidi üldhooldusteenus) on turvalise keskkonna ja toimetuleku tagamine täisealisele isikule, kes tervises seisundist, tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevatel põhjustel ei suuda kodustes tingimustes ajutiselt või püsivalt iseseisvalt toime tulla.

(2) Üldhooldusteenuse osutaja koostab 30 päeva jooksul teenuse osutamise alustamisest arvates isikule hooldusplaani.

(3) Hooldusplan peab sisaldama hooldusteenuse eesmärki, eesmärgi saavutamiseks ettenähtud tegevusi ja sagedust ning teenuseosutaja hinnangut tegevuste elluviimise kohta.

§ 25. Üldhooldusteenust saama õigustatud isik

Üldhooldusteenust on õigus saada isikul, kes erivajaduse või sotsiaalse olukorra tõttu ei ole suuteline iseseisvalt kodus elama ja kelle toimetulekut ei ole võimalik tagada muu sotsiaalteenusega.

§ 26. Üldhooldusteenuse taotlemine

Üldhooldusteenuse taotlemiseks tuleb esitada üldhooldusteenuse osutajale või vallavalitusele avaldus.

§ 27. Üldhooldusteenuse määramine

Isikule, kelle hoolduskulud kaetakse vallaelarvest või kes suunatakse hoolekandeesutusse vallavalitsuse sotsiaalosakonna ettepanekul määratakse üldhooldusteenus vallavalitsuse korralduse alusel.

§ 28. Üldhooldusteenuse eest tasumine

(1) Üldhooldusteenuse eest tasumise kohustuse võtavad enda kanda üldhooldusteenuse saaja, tema seadus- või lepingujärgne ülalpidaja ja/või vallavalitsus järgnevalt:

- 1) üldhooldusteenuse saaja tasub hoolduskulu täielikult, kui seda võimaldavad tema sissetulekud ning muud vahendid;
- 2) kui üldhooldusteenuse saaja vahenditest ei piisa, on tal võimalik nõuda oma seadus- või lepingujärgsetelt ülalpidajatelt elatise maksmist hoolduskuludest puudujääva osa tasumiseks;
- 3) seadus- või lepingujärgsete ülalpidajate puudumisel, nende võimetuse korral elatist täies ulatuses maksta või muudel juhtudel tasub üldhooldusteenuse saaja oma igakuisest sissetulekust kuni 95% ja puudujääva osa kas osaliselt või täielikult kohalik omavalitsus.

(2) Teenuse eest tasumise kohta sõlmitakse üldhooldusteenuse osutaja, üldhooldusteenuse saaja ja tema seadus- või lepingujärgse ülalpidaja vahel leping.

§ 29. Tugiisikuteenus

(1) Tugiisikuteenuse eesmärk on iseseisva toimetuleku toetamine olukordades, kus isik vajab sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi. Kõrvalabi seisneb juhendamises, motiveerimises ning isiku suurema iseseisvuse ja omavastutusvõime arendamises. Last kasvatavale isikule tugiisikuteenuse osutamisel on täiendav eesmärk lapse hooldamise ning turvalise ja toetava kasvukeskkonna ning lapse arengu tagamine.

(2) Tugiisiku tegevused on üldjuhul:

- 1) igapäevaeluõpetus nii kodus kui ka väljaspool kodu, sh iseenda ja oma ümbruse eest hoolitsema õpetamine;
- 2) abistamine suhtlemisel ümbritseva keskkonnaga;
- 3) sotsiaalsete oskuste arendamine, suhtlemise ning perekondlike sidemete hoidmise ja taastamise kaudu;
- 4) koos teenusesaajaga tema tegevuste suunamine, planeerimine ja juhendamine;
- 5) laste ja vanemate vahel toimuvate peresiseste ühistegevuste korraldamisele kaasaaitamine;
- 6) vastutava ametniku või lastekaitsepspetsialisti informeerimine peres toimuvatest muutustest;
- 7) teenusesaaja motiveerimine erinevate erialaspetsialistide teenusele jõudmiseks;
- 8) aktiivse suhtlemise ja kuulamisega psühholoogilise toe pakkumine.

(3) Tugiisikuteenust on õigustatud saama lapsed või täiskasvanud, kes vajavad sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi. Kõrvalabi vajaduse määra hinnatakse ja täpsustatakse iga isiku puhul eraldi.

(4) Teenuse osutamiseks sõlmib vallavalitsus teenuse osutajaga ja kliendiga kolmepoolse halduslepingu.

(5) Vajadusel abistab vallavalitsus isikut sobiva tugiisiku valikul.

(6) Teenust osutav tugiisik lähtub teenuse osutamisel halduslepingust.

(7) Tugiisikuteenust võib osutada isik, kes sobib tugiisiku ülesandeid täitma isikuomaduste või kogemuste poolest või kellel on sihtgrupiga töötamise kogemus. Eelistatakse isikuid, kes on läbinud erialase tugiisiku koolituse.

(8) Teenust ei tohi osutada isik:

- 1) kellele on määratud karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest;
- 2) kes on teenuse saaja esimese või teise astme üleneja või alaneja sugulane;
- 3) kes elab samas eluruumis teenuse saajaga.

§ 30. Isikliku abistaja teenus

(1) Isikliku abistaja teenuse eesmärk on suurendada puude tõttu füüsilist kõrvalabi vajava täisealise isiku iseseisvat toimetulekut ja osalemist kõigis eluvaldkondades.

(2) Teenuse osutamisel abistatakse teenuse saajat tegevustes, mille sooritamiseks vajab isik puude tõttu füüsilist kõrvalabi. Isiklik abistaja aitab isikut tema igapäevaelu tegevustes, nagu liikumisel, söömisel, toidu valmistamisel, riietumisel, hügieenitoimingutes, majapidamistöodes ja muudes toimingutes, milles isik vajab juhendamist või kõrvalabi.

(3) Isiklik abistaja lähtub oma töös konkreetse isiku erivajadustest ja tema antavatest tööjuhustest. Isikliku abistaja teenust kasutav puudega inimene peab olema võimeline korraldama oma asjaajamist ja koordineerima isikliku abistaja tööd.

(4) Isiklik abistaja ei osuta koduteenuseid, vaid abistab klienti nende teostamisel.

(5) Isiklikuks abistajaks ei määrata teenuse saaja suhtes ülalpidamiskohustustega isikut või isikut, kes elab alaliselt või püsivalt samas eluruumis teenuse saajaga.

(6) Isikliku abistaja teenust on õigus saada isikul, kellel objektiivsete asjaolude hindamise tulemusena on vajadus kasutada füüsilist kõrvalabi igapäevaelu tegevustes, et tagada võimalikult iseseisev toimetulek kõigis eluvaldkondades ning igapäevaelu tegemistes.

(7) Isikliku abistaja tööülesanded ja tööaeg sätestatakse kolmepoolses halduslepingus, mille sõlmivad teenust vajav isik, isiklik abistaja ja vallavalitsus.

(8) Teenust vajaval isikul on õigus valida teenust osutavat isikut. Vajadusel abistab vallavalitsus isikut sobiva isikliku abistaja leidmisel.

§ 31. Eluruumi tagamise teenus

(1) Eluruumi tagamine on sotsiaalteenus, mille eesmärk on eluruumi kasutamise võimaluse kindlustamine isikule, kes ei ole sotsiaalmajanduslikust olukorrast tulenevalt võimeline enda ja oma perekonna vajadustele vastavat eluruumi tagama. Eluruumid või elamud, mida kasutatakse eluruumi tagamise teenuse korraldamiseks määratakse vallavalitsuse korraldusega.

(2) Eluruumi tagamise teenust on õigustatud saada eelkõige:

- 1) isik, kellel on tervislikel põhjustel raskusi senises eluruumis liikumise või endaga toimetulekuga;
- 2) isik, kes ise või kelle pere kasutab regulaarselt sotsiaalhoolekandelist abi ning kellel on raskusi laste kasvatamisel ja lastele inimväärse kasvukeskkonna tagamisega;
- 3) isik, kes on tulekahju, loodusõnnetuse või muu ettenägematu juhtumi tagajärjel kaotanud eluaseme;
- 4) isik, kelle elukoht enne asendushooldusteenusele suunamist või kinnipidamisasutusse määramist oli rahvastikuregistri andmetel Väike-Maarja vald;
- 5) isik, kes lähtuvalt oma vanusest, arengutasemest või varalisest olukorrast ei ole suuteline eluruumi endale või oma perekonnale soetama ning teenuse osutamata jätmise ohustab isiku või tema pere toimetulekut, elu ja tervist.

(3) Eluruum antakse üldjuhul kasutusele kuni üheks aastaks.

(4) Objektiivsetel asjaoludel on õigus anda eluruum kasutusele pikemaks tähtajaks või tähtajatult.

(5) Eluruum antakse isiku kasutusse vallavalitsuse korraldusega, milles märgitakse muuhulgas:

- 1) isiku nimi, kellele eluruum eraldatakse;
- 2) eluruumi asukoht;
- 3) eluruumi suurus;
- 4) eluruumi üürihind;
- 5) üürilepingu sõlmimise tähtaeg.

(6) Isikuga, kellele vallavalitsus eluruumi eraldas, sõlmitakse kirjalik üürileping. Üürilepingule ei laiene võlaõigusseaduses eluruumide üürimise kohta sätestatu.

(7) Üürnik on kohustatud:

- 1) kasutama eluruumi ja abiruume ning kinnistut vastavalt nende otstarbele;
- 2) tasuma üüri ja kõrvalkulude eest;
- 3) järgima ühiselu reegleid, käituma lugupidavalt teiste eluruumide elanike suhtes, arvestama teiste eluruumide elanike huvidega, pidama puhtust ja korda;
- 4) hüvitama tema või temaga koos elavate isikute süü läbi eluruumi või selles asuvate seadmete või kinnistu kahjustamisega tekitatud kahju;
- 5) andma üürilepingu lõppemisel eluruumi üle mitte halvemas seisukorras, kui see oli üürilepingu sõlmimisel, arvestades normaalset kulumist ja lepingujärgset kasutamist;
- 6) täitma teisi üürilepingus sätestatud kohustusi.

(8) Üürnikul on keelatud:

- 1) majutada eluruumi isikuid, kelle majutamiseks tal puudub üürilepingu kohaselt õigus;
  - 2) anda eluruumi allüürile kolmandatele isikutele;
  - 3) teha eluruumi ümberehitust ilma üürileandja kirjaliku nõusolekuta.
- (9) Eluruumi kasutusse andmisest võib keelduda kaalutusotsusega eelkõige juhul, kui:
- 4) taotleja omandis või kasutuses olevate vahendite abil on võimalik tagada taotleja vajadustele vastav eluruum;
  - 5) taotleja ja tema perekonna sotsiaalmajanduslikku olukorda on võimalik parandada muul viisil;
  - 6) taotlejal on eluruumi üüri või kõrvalkulude võlgnevus Väike-Maarja vallale;
  - 7) esinevad muud avalduse rahuldamist välistavad asjaolud.

§ 32. Sotsiaaltransporditeenus

(1) Sotsiaaltransporditeenuse eesmärk on võimaldada puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2 lõike 1 tähenduses puudega isikul, kellel puue takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist, kasutada tema vajadustele vastavat transpordivahendit tööle või õppeasutusse sõitmiseks või avalike teenuste kasutamiseks.

(2) Teenuse tellija teeb sotsiaaltöötajale suulise või kirjaliku avalduse, milles selgitab teenuse vajadust, sõidu kuupäeva ja sihtkohta. Kui taotleja ei ole oma tervisliku seisundi tõttu võimeline teenust tellima, võivad teenust tellida perearst, sotsiaaltöötaja või isiku lähedased.

(3) Teenuse tellimus tuleb esitada vähemalt kolm tööpäeva enne soovitud sõiduaega.

(4) Sotsiaaltransporditeenust korraldab vallavalitsus piirkondlike sotsiaaltöötajate kaudu.

(5) Sotsiaaltransporditeenuse osutamine on tellijale üldjuhul tasuline.

(6) Teenuse kasutaja tasub üldjuhul sotsiaaltransporditeenuse eest sõidu lõppemisel transporditeenuse osutajale sularahas, saades vastu kviitungi.

(7) Sotsiaaltransporditeenuse kasutamisel korraga mitme isiku poolt jagatakse sõidukulu kasutajate vahel.

§ 33. Täisealise isiku hooldus

(1) Vallavalitsus seab isiku taotluse alusel hoolduse täisealisele isikule, kes vaimse või kehalise puude tõttu vajab abi oma õiguste teostamiseks ja kohustuste täitmiseks. Hoolduse seadmisel määratakse kindlaks hooldava isiku ülesanded.

(2) Hooldust teostab vallavalitsuse poolt määratud isik. Hooldus seatakse ja hooldav isik määratakse hooldatava nõusolekul.

§ 34. Varjupaigategenus

(1) Varjupaigategenus on sotsiaalteenus, mille eesmärk on ajutise ööbimiskoha võimaluse kindlustamine täisealisele isikule, kes ei ole võimeline endale ööbimiskohta leidma. Ajutises ööbimiskohas peab olema tagatud voodikoht, pesemisvõimalus ja turvaline keskkond.

(2) Varjupaigategenuse korraldamise tagab kohaliku omavalitsuse üksus, kus isik teenuse vajaduse tekkimise ajal viibib.

(3) Vallavalitsus võib halduslepinguga volitada varjupaigategenuse osutamise otsustamise eraõiguslikule juriidilisele või füüsilisele isikule või teise kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutusele.

§ 35. Turvakoduteenus

(1) Turvakoduteenus on sotsiaalteenus, mille eesmärk on tagada lapsele, kes vajab abi tema hooldamises esinevate puuduste tõttu, mis ohustavad tema elu, tervist või arengut või täisealisele isikule, kes vajab turvalist keskkonda ajutine eluase, turvaline keskkond ja esmane abi. Esmase abi raames tuleb isikule vajaduse korral tagada kriisiabi, mis taastab isiku psüühilise tasakaalu ja tegevusvõime igapäevaelus, ning teavitada isikut teistest abi saamise võimalustest. Tulenevalt isiku east ja vajadusest tagatakse ka tema hooldamine ja arendamine.

(2) Lastele ja täisealistele isikutele tuleb teenust osutada eraldi ruumides, välja arvatud juhul, kui laps viibib turvakodus koos täisealise perekonnaliikmaga. Lapsele turvakoduteenuse osutamisel peavad teenuse osutamise ruumid, nende sisustus, maa-ala ja teenus vastama õigusaktides kehtestatud teenuse osutamise nõuetele.

§ 36. Võlanõustamisteenus

(1) Võlanõustamisteenus sotsiaalteenus, mille eesmärk on abistada isikut tema varalise olukorra kindlakstegemisel, võlausaldajaga läbirääkimiste pidamisel ja nõuete rahuldamisel, vältida uute võlgnevuste tekkimist toimetulekuvõime parandamise kaudu ning lahendada muid võlgnevusega seotud probleeme. Võlanõustamisteenuse raames loetakse võlgnevuseks olukorda, kus isikule on esitatud nõue täita võlaõiguslikust suhtest või seadusest tulenev sissenõutavaks muutunud rahaline kohustus, mida isik ei ole võimeline iseseisvalt täitma. Võlanõustamisteenus hõlmab isiku nõustamist, juhendamist ja edasiste võlgade tekkimise ennetamist.

(2) Piiratud teovõimega isiku puhul osutatakse teenust tema seaduslikule esindajale seadusliku esindaja taotluse alusel.

§ 37. Lapsehoiuteenus

(1) Lapsehoiuteenuse eesmärk on toetada last kasvatava isiku toimetulekut või töötamist või vähendada lapse erivajadusest tulenevat hoolduskoormust.

(2) Vajadusel nõustab sotsiaalosakonna ametnik teenuse saajat lapsehoiuteenuse osutaja valikul. Raske ja sügava puudega laste puhul peab hindama lapsehoiuteenuse vajadust igal lapsel eraldi.

(3) Vallavalitsus koostab koostöös teenust saava isiku ja teenuseosutajaga teenuse osutamise haldusakti või halduslepingu, määrates selles kindlaks lapsehoiuteenuse vajadusest tulenevad toimingud ja teenuse osutamiseks olulised tingimused, milleks on vähemalt teenuse osutamise aeg ja koht. Soovi esitamise korral nõustatakse teenuse saajat lapsehoiuteenuse osutaja valikul.

(4) Vallavalitsus võib halduslepinguga volitada lapsehoiuteenuse osutamise eraõiguslikule juriidilisele isikule, füüsilisest isikust ettevõtjale või teise kohaliku omavalitsuse üksuse asutusele.

§ 38. Asendushooldusteenus

(1) Asendushooldusteenus on sotsiaalteenus, mille eesmärk on pika- või lühiajaliselt lapse heaolu ja õiguste tagamine, lapsele tema põhivajaduste rahuldamiseks peresarnaste elutingimuste võimaldamine, lapsele turvalise

ja arenguks soodsa elukeskkonna loomine ning lapse ettevalmistamine võimetekohaseks toimetulekuks täisealisena.

(2) Teenuse osutamise vajadust hindab sotsiaalosakonna ametnik lapse heaolust lähtuvalt. Teenust osutatakse lähtuvalt lapse juhtumiplaanist, mida pärast lapse asendushooldusele suunamist täiendatakse koostöös asendushooldusteenuse osutajaga. Asendushooldusele suunatud lapse juhtumiplaan vaadatakse üle vähemalt üks kord aastas.

(3) Asendushooldusteenuse osutaja on hoolduspere, perekodu ja asenduskodu. Asendushooldusteenust vahetult osutav isik on hoolduspere vanem, perevanem ja kasvataja.

(4) Vallavalitsus tagab lapsele asendushooldusteenuse kuni lapse 18-aastaseks saamiseni, kui:

- 1) lapse vanem on surnud;
- 2) lapse vanemale on tema piiratud teovõime tõttu määratud eestkostja;
- 3) vanema hooldusõigus lapse suhtes on peatatud, seda on piiratud või see on täielikult ära võetud;
- 4) laps on vanemast eraldatud.

(5) Kui laps on enne 18-aastaseks saamist asunud õppima ja jätkab õppimist statsionaarses õppes või tervislikel näidustustel muus õppevormis põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppe tasemeõppes, siis tagab vallavalitsus lapsele asendushooldusteenuse:

- 1) hariduse omandamise korral kuni järgmise õppeaasta alguseni, kuid mitte kauem kui järgmise õppeaasta alguseni sel aastal, kui laps sai 19-aastaseks;
- 2) õpingute katkestamiseni, kuid mitte kauem kui lapse 19-aastaseks saamiseni, või
- 3) lapse 19-aastaseks saamise korral kuni järgmise õppeaasta alguseni.

(6) Vallavalitsus võib tagada asendushooldusteenuse abivajavale lapsele, kelle hooldusõiguslik vanem või füüsilisest isikust eestkostja on andnud nõusoleku, et asendushooldusteenust osutatakse kuni 90 päeva või periooditi.

(7) Asendushooldusteenuse korraldamisel vallavalitsus:

- 1) hindab lapse heaolust lähtuvalt asendushooldusteenuse osutamise vajadust;
- 2) teeb otsuse paigutada laps hooldusperre või lapse olulisi huve arvestades erandina perekodusse või asenduskodusse;
- 3) katab lapse ülalpidamisega seotud kulud ja tasub teenuseosutajale teenuse eest;
- 4) külastab asendushooldusel olevat last tema õiguste tagamise ja lapse heaolu hindamise eesmärgil vähemalt kaks korda aastas;
- 5) kogub ja säilitab asendushooldusel oleva lapse dokumente ning annab hooldusele suunatud lapse asendushooldusteenuse osutamiseks vajalikud dokumendid üle teenuseosutajale;
- 6) tagab lapse sidemete säilimise vanemate ja kodukohaga ning loob lapsele tingimused sinna tagasitulekuks.

§ 39. Järelhooldusteenus

(1) Järelhooldusteenus on sotsiaalteenus, mille eesmärk on asendushoolduselt ja eestkostelt lahkuva isiku iseseisva toimetuleku ja õpingute jätkamise toetamine. Järelhooldusteenust osutatakse lähtuvalt juhtumiplaanist, mille alusel vallavalitsus tagab isikule eluaseme ning vajaduspõhised tugiteenused ja toetused.

(2) Järelhooldusteenust rahastatakse teenust saava isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgse kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest ning järelhooldusel oleva isiku sissetulekutest.

6. peatükk Lõppsätted

§ 40. Järelevalve ja kaebuste lahendamine

(1) Ametiasutuse ja ametiasutuse ametiisikute poolt määrusega sätestatud nõuete täitmist, haldusaktide õiguspärasust ning tegevuse otstarbekust kontrollib teenistusliku järelevalve korras vallavalitsus.

(2) Haldusjärelevalvet sotsiaalhoolekande seaduse alusel antud kohaliku omavalitsuse üksuse haldusaktide õiguspärasuse ning sotsiaalteenuste ja muu abi kvaliteedi, samuti riigi poolt sotsiaalhoolekandeks eraldatud sihtotstarbeliste vahendite kasutamise üle teostab Sotsiaalkindlustusamet.

(3) Kui sotsiaalhoolekandelise abi määramisel on isiku arvates rikutud tema õigusi, võib ta esitada vallavalitsusele vaide või halduskohtule kaebuse 30 päeva jooksul arvates haldusaktist või toimingust teada saamise päevast või päevast, millal isik oleks pidanud sellest teada saama.

§ 41. Määruse kehtetuks tunnistamine

Tunnistada kehtetuks Väike-Maarja Vallavolikogu 27.05.2021 määrus nr 28 „Sotsiaalhoolekandelise abi andmise kord“.

§ 42. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Hans Kruusamägi
volikogu esimees